
Primärvårdsprogram 2022 - Hälsoinriktat förbättringsarbete på vårdcentral

INLEDNING

Denna instruktion grundas i ett politiskt beslut om en ersättningsmodell för vårdcentralernas arbete med prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor. Ersättningsmodellen följer Regionplanens intention att genom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete närma sig en jämlik fysisk och psykisk hälsa i befolkningen. Som grund för beslutet finns också Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor (Socialstyrelsen, 2018) som ger hög prioritet åt rådgivning vid ohälsosamma levnadsvanor.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Steg 1 - Analys

Handlingsplanen ska grundas i en analys av följande underlag utifrån målsättningen att följa Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor:

- Befolkningsunderlag "Hälsa på lika villkor"
- DUVA-rapport Kvalitetsmål primärvård med statistik över åtgärdskodning (KVÅ) och hälsosamtal enligt Hälsobladet, för respektive vårdcentral
- "Ohälsosamma levnadsvanor: Framgångsfaktorer för prevention och behandling" inklusive Checklista för verksamheten, från SKL (länk nedan)
- Checklista kompetens (Bilaga)

Obs! Skrivbar mall (wordformat) finns i teamsgrupp för hälsokoordinatorer och hälsosamtalsledare. Där finns även delar av aktuellt underlag för analys enligt ovan samlat.

Steg 2 – Handlingsplan levnadsvanor

Ovanstående analys sammanfattas för varje levnadsvana (tobak, fysisk aktivitet, matvanor och alkohol) i mallen för Handlingsplan/resultatrapport dok nr 44921 under rubriken *Analys av utgångsläge (kortfattad beskrivning och statistik, totalt 2021)*.

Utifrån analysen väljs vilka levnadsvanor, minst två, som förbättringsarbetet ska fokusera på. (Vill ni så kan ni som förut dela upp arbetet i två olika förbättringsarbeten men det går alltså också bra att genomföra ett förbättringsarbete som omfattar minst två levnadsvanor.) För dessa levnadsvanor beskrivs de förbättringsområden som ni identifierat. Förbättringsområden kan inkludera:

- *Strukturella förutsättningar* – förutsättningar på vårdcentralen i form av kompetens, lokaler, material osv
- *Processer och rutiner* – rutiner och arbetssätt på vårdcentralen och i samverkan med Hälsocenter

Primärvårdsprogram 2022 - Hälsoinriktat förbättringsarbete på vårdcentral

- *Dokumentation* – i journal inkl. formulär, som följs t ex via Medrave eller DUVA

Förbättringsområdet kan avgränsas till t ex diagnosgrupper, åldersgrupper, riskgrupper osv.

Därefter fastställs *Mål* som ni ska uppnå och vilka *Planerade åtgärder* ni ska genomföra för att uppnå målen. Dessa skrivs in i respektive kolumn i Handlingsplanen. Under *Uppföljning* beskriver ni hur ni planerat att följa upp ert förbättringsarbete. Se exempel nedan.

Exempel:

HANDLINGSPLAN LEVNADSVANOR (MINST 2 ST): Fysisk aktivitet, matvanor, alkohol och tobak

Förbättringsområde (Strukturella förutsättningar, Processer och rutiner, dokumentation)	Mål (Strukturella förutsättningar, Processer och rutiner, dokumentation)	Planerade åtgärder
<p>Finns behov av att fokusera mer på åtgärder för ohälsosamma levnadsvanor vid lindrig psykisk ohälsa.</p> <p>Saknas rutiner för kartläggning av levnadsvanor vid psykisk ohälsa.</p> <p>Saknas rutiner och tydlig arbetsfördelning gällande åtgärder riktade mot ohälsosamma levnadsvanor vid lindrig psykisk ohälsa.</p>	<p>Patienter med psykisk ohälsa kartläggs avseende levnadsvanor med HälsoBladet. Patienter erbjuds vid behov rådgivande samtal om levnadsvanor. Det finns rutiner för att kunna avgöra vilka yrkesgrupper och personer på VC som tar hand om patienten, och när patienten kan skickas till HC.</p> <p>Dokumentation av besök sker med diagnoskod samt KVÅ-kod enligt Nationella riktlinjer prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor.</p>	<p>Arbetsgrupp på VC som utarbetar och utvärderar rutiner, samt inkluderar hela VC vid APT.</p> <p>Regelbundna avstämningar med HC gällande rutiner för hänvisning samt specifika patientfall.</p>
Uppföljning (Strukturella förutsättningar, Processer och rutiner, dokumentation)		
<p>Antal patienter med diagnoskod för någon form av psykisk ohälsa som fått hälsosamtal med stöd av HälsoBladet och antal som fått rådgivande samtal om fysisk aktivitet och alkohol, samt kval. rådgivande samtal om tobak och matvanor, enligt Nationella riktlinjer.</p> <p>Utvärdering av arbetssätt vid APT.</p>		

Primärvårdsprogram 2022 - Hälsoinriktat förbättringsarbete på vårdcentral

Steg 3 – Redovisning av handlingsplan och återkoppling

Handlingsplanen skickas till Vårdval Primärvård senast 1 februari 2022.

Vårdval Primärvård återkopplar om handlingsplanen är godkänd, med eller utan komplettering. Vårdval Primärvård återkopplar med besked om godkänd/icke godkänd handlingsplan senast 1 mars 2022. Med besked om godkänd handlingsplan bifogas kriterier för godkänd resultatrapport i mallen för handlingsplan/resultatrapport under punkten Återkoppling på handlingsplan.

Arbete enligt handlingsplanen stäms av vid verksamhetsdialog våren 2022.

Steg 4 – Redovisning av vårdcentralens resultatrapport enligt fastställda kriterier

Resultatrapport (mallen för handlingsplan/resultatrapport används) ska vara Vårdval Primärvård tillhanda senast 1 november 2022.

Godkänd resultatrapport förutsätter godkänd handlingsplan.

Vårdval Primärvård återkopplar om resultatrapporten är godkänd/icke godkänd senast 1 december 2022.

REFERENSER

[Ohälsosamma levnadsvanor: Framgångsfaktorer för prevention och behandling \(SKL, 2018\)](#)

[Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor \(socialstyrelsen.se\)](#)

Primärvårdsprogram 2022 - Hälsoinriktat förbättringsarbete på vårdcentral

BILAGA

Checklista kompetens för åtgärder i enlighet med Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor

Levnadsvana	Rekommenderad åtgärd	Rekommenderad tidsåtgång	Rekommenderad kompetens	Kompetens på enheten (Personer)	Kompetens motiverande samtal eller motsvarande (Ja/Nej)
Tobak	Kvalificerat rådgivande samtal	Vid flera tillfällen och vanligen mer än 15 min per gång	Diplomerad tobaksavvänjare (ett krav)		
Riskbruk av alkohol	Rådgivande samtal	Vanligen 5-15 min	Leg. personal med utbildning i 15-metoden		
Otillräcklig fysisk aktivitet	Rådgivande samtal	Vanligen 5-15 min	Leg. personal med kompetens fysisk aktivitet samt samtalsmetodik		
Ohälsosamma matvanor	Kvalificerat rådgivande samtal	Vid flera tillfällen och vanligen mer än 15 min per gång	Leg. personal med kompetens om mat och nutrition samt samtalsmetodik		